

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOALA“
Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

„Lumină din lumină“.

.....și veacul nostru cere lumină!
lumină în masse!«.....

Biserica noastră este asemenea unui mare și luminos policandru, în care lumina cea mai mare și mai de-asupra este însuși întemeietorul bisericeii — divinul preot Hristos, — iar celelalte lumini sunt ceilalți preoți ai bisericeii.

Însuși Hristos zice despre sine: *Eu sunt lumina lumii!* (Evg. Ioan VIII, 12), și tot asemenea și despre preoți: »*Voi sunteți lumina lumii!*« iar Apostolul neamurilor numește pe credincioșii bisericeii de „fii ai luminii“.

Ce va să zică acestea? Să fim lumini, la a căror vedere să poată călători cu deplină siguranță toți aceia, cari rătăcesc orbecând în întunecul *neștiinței*, în lumea țesută din atâtea încurcături. Groasă e neștiința în care înoată o considerabilă parte din massa poporului nostru; în multe și în mari variațiuni se pronunță zi de zi, încurcăturile prin cari trecem. Zilnic se dovedește neștiința de cel mai rentabil profit pentru mulți înșelători, de pe a căror buze roșite de vicleșug, curg vorbe dulci, deși ascuțișul limbii lor e venin de șarpe.

Așa a fost — și așa este.

Din vremi bătrâne și până azi potop întreg de zavistii și oropseli s'au deslănțuit asupra poporului nostru și îndeosebi asupra așezămintelor lui sfinte, ca: biserica și școala.

Unica armă i-a fost virtutea creștinească. Căci dacă vitregimea vremilor — în dar — i-au dat o parte de neștiință, — providința divină a fost care i-a dat: *virtuți*. Tăria în dragostea și alipirea neclintită de aceste sfinte așezăminte — biserica și școala, — este *un criteriu marcant al tăriei sufletești*. Aceasta tărie a fost totdeauna

răspunsul și puterea paralisatoare a tuturor ofensivilor.

Dacă pătura de jos a bolit multă vreme, de neștiință, — datu-i-a Dumnezeu totdeauna câte un luminător mare, care asemenea luminii din policandru, strălucea prin mărețele lui fapte. — Lipsa ător fel de luminători, azi încă e simțită.

De aceea, cei pe cari i-a învrednicit Iisus Hristos a-i numi »lumina lumii«, preoți, învățători, ca imediații conducători ai poporului, — dar cu ei împreună întreaga ceată a cucernicilor credincioși cărturari, cari la suflet poartă soarta poporului nostru — *să lumineze*.

Fiecare după a sa putință, căci după cum am zis și în reflexiunile mele din Nr. 48 1905, al acestei prețuite foi, »numai din ceea-ce ai, poți să dai și altuia«. Și ca să nu ni se poată zice: »cum va lumina sfesnicul, în care nu e lumină...?« să ne luminăm înșine. — Să luăm *cartea*, ca cel mai bun și nedespărțit tovarăș al luminii. Să luăm cartea și să scoatem din ea lumina, ca așa luminându-ne noi, să putem arunca raze de lumină și poporului de rând, ca astfel din lumina noastră să se lumineze *el*, care e mai mult lipsit de ea și care mai mult tângește.

Numai cu cartea în mână, cu cetitul și studiul serios, ne vom putea afirma de lumină curată purtând cu demnitate atributul de »lumina lumii«.

Bibliotecile sunt tot atâtea izvoare de lumină și cel-ce are *biblioteci parohiale*, cu drag să le îmbrățișeze, iar cei-ce n'au să desvolte posibila insistență de a le putea avea.

Unii au *biblioteci proprii* — cei mai mulți însă n'au nimic. Aceștia încă ar putea face minimumul — fără multă stoarcere, mărginindu-se fie chiar și numai *cetitul foilor*, pentru a putea fi în curență cu chestiunile de interesul bisericeii și școlii — ca cele mai de căpetenie instituțiuni ale unui neam.

De nu vei ști cum stă grădina în care ai să lucrezi, cum vei ști de ce să te apuci?

Pe aceasta cale se va deșteptă în fiecare luminător grija de a fi asemenea unei lumini pururea arzătoare... lumini ale lumii, mântuindu-ne cu siguranță de a fi considerați de simple *sfeșnice goale*.

Zaharie Moga,
abs. de teol.

Un jubileu.

Literatura bisericească este începutul cultu-
rei naționale la toate neamurile. Căzutu-s'a dar'
ca în întocmirile templelor înaltei culturi moderne
atât din motive științifice cât și din motive de
real interes omenesc și social, să se instituiască
facultăți teologice pe lângă universități, — acolo
unde ele n'au fost chiar temelia ridicării acelor
focare ale științei.

Noi, neamul românesc, în această privință
— ca aproape în toate — n'am stat în frunte;
așa că abia în timpul de față putem să asistăm
la primele jubileuri cari indică momente aniversare
de asemenea natură.

Cea mai veche facultate teologică, cu caracter
ortodox român, este la noi facultatea teologică
din Cernăuțul Bucovinei, la care în deceniile din
urmă număroși actuali fruntași ai bisericeii noastre
și ai celei din România, ba chiar coreligionari de
ai noștri, de alt neam, din monarhie și străinătate
au găsit lumină, izvor de adăpare pentru adevăr
și însuflețire, întru legea mântuitoare și puterea
Cuvântului.

Facultatea teologică din Cernăuți în ziua de
24 Februarie a. c., serbează un jubileu, jubileul
primei promoțiuni în doctorat în științele teologice
la acea facultate, aniversarea a 25 de ani, a
promoțiunii valorosului elev, astăzi distins profesor
al aceleiași facultăți, **Dr. Emilian Voiutschi**.

Momentul e de o deosebită importanță pentru
viața noastră culturală peste tot și bisericească
îndeosebi, se potențează însă importanța momentului
prin împrejurarea, că jubilanțul s'a validat ca un
factor important în dezvoltarea culturii teologice
ortodoxe române.

Dr. Emilian Voiutschi, proprietar al Crucii mari
a ordinului Coroana României în gradul de comandor,
născut în anul 1850 în Cernăuți, a absolvit teologia
în 1874 la institutul clerical de ațuncia din Cernăuți;
cercetează apoi universitățile din Viena, Innsbruck
și Strasburg, pregătindu-se pentru catedra studiului
Testamentului Vechiu și pentru limbile orientale.
Se promovează în 24 Februarie 1881 în Doctor în s.
teologie și astfel e primul Dr. de legea răsăriteană
în Austro-Ungaria. Este numit în același an 1881
suplent,

la catedra de morală, apoi în 1884 profesor
extraordinar, iar în 1888 prof. ordinar pentru
Teologia morală. A fost decan la facultatea teologică
din Cernăuți în anii 1890/91, 1896/97, 1899/1900
și 1903/904, iar în anii 1892/93 și 1901/902
rector al aceleiași universități. De prezent e și
arhiepiscop, staurofor și consilier consistorial
onorar al consistorului mitropolitan din Cernăuți.

Publicațiunile distinsului iubilant sunt următoarele:

1. Trad. și Explicarea: *Profetului Ioel* după
textul original-masoretic, Viena 1882.
2. *Morală T. V.* Un adaus la morală creștină. Cernăuți
1890.
3. *Colecțiune de predici* împreună cu prof. Dr. T.
Tarnavschi. Cernăuți 1896, 1898 și 1900 III
tomuri.
4. *Teologia dogmatică* de prof. Comoroșan,
revăzute și edate de prof. Voiutschi, 1887—1889
II tomuri.
5. *Tâlcuirea Psalmilor* de I. Onciul revăzută
și edată de prof. Voiutschi. 1898.
6. Dela 1895 redactor al revistei bisericești
»Candela«.
7. *Proverbele lui Solomon* traduse și
explicate din textul original 1901.

După cum suntem informați, la jubileu vor
participa prin delegați toți foștii elevi ai dlui Dr.
Voiutschi, dintre cari mai mulți sunt episcopi,
din România, apoi din țara noastră, Români,
Sârbi, și Bulgari atât din principatul bulgar cât și
din imperiul turcesc, etc., cari au ascultat cuvântul
marelui dascăl la înalta școală ortodoxă română
din Bucovina.

Elevii de odinioară ai jubilanțului: Episcopii
Dr. Timuș (Curtea de Argeș), Dr. Mironescu
(Rimnic), Dr. Georgescu (Galați), Dr. Aramescu
(Huși), Mitropolitul Dr. Zimonici din Mostar și
Episcopul Dr. Letici din Timișoara se vor aduna
în 24 Febr., la Cernăuți și vor oficia în frunte
cu Mitropolitul bucovinean I. P. S. Sa Dr. Vladimir
Repta, în catedrală, o liturgie solemnă, de unde
vor pleca în corpore la locuința jubilanțului și-l
vor felicita, invitându-l în reședința mitropolitană
unde se va da un mare banchet în onoarea profesorului
Voiutschi. Foștii elevi ai d-sale din mitropolia
din Ungaria vor fi reprezentați prin un anume
trimis.

Socotim de potrivită și înălțătoare această
serbare, cu atât mai ales, că »vrednic este
muncitorul de plata sa«.

S.

Scopul educațiunii după pedagogia solidarității.

(Urmare și fine).

Deci, solidaritatea materială, intelectuală și
morală, e un fapt al experienței zilnice, care
preocupă îndeosebi pe contemporani și pe care

problema heredității îl pune și mai bine în evidență.

Orice individ, atât din punct de vedere moral, cât și din punct de vedere fizic, datorește mult ascendenților săi cum și descenții lui, nu puțin îi datoresc la rândul lor.

»A tăgădui subordonarea existenței individului, existenței omenirii, este a ne tăgădui pe părinți; a prezenta pe individ ca un tot complet însemnează a face o creațiune specială, fără a ținea seamă că această serie de creațiuni formează dezvoltarea continuă a unei aceleiași vieți«.*)

Ni-se impune, deci, a țineă seamă de acest fapt al solidarității fizice, morale și sociale. El reclamă din partea noastră, ca educatori, obligațiunea de a considera pe copil nu numai ca o entitate specială — o individualitate pură — ci ca element al unui tot, ca membru al unei colectivități, la binele căreia trebuie să contribuie și el.

Filozoful elvețian Secrétan, în căutarea unui principiu al moralei, s'a oprit la următoarea maximă: »Lucrează ca un element liber al unui tot«, pe care o socotește ca un principiu general al științei de purtare a omului, cât trăește.

După părerea noastră, această maximă se potrivește, minunat de bine, scopului educațiunii și, ca astfel, ea poate foarte bine servi de principiu al unei pedagogii cu adevărat rațională și științifică, întru cât corăspunde aspirațiunilor epocii în care trăim.

Intr'adevăr, maxima citată nu numai că nu nesocotește importanța individualității, dar' totdeodată nici nu-i sacrifică latura socială, ci respectă și recunoaște drepturile colectivității.

Cu alte cuvinte, această maximă ar putea servi drept punte de trecere între pedagogia exclusiv individualistă și între pedagogia sinceră socială, deoarece ce e completată prin noțiunea libertății, atât de necesară și de firească științei educațiunii.

Servindu-ne de maxima înțeleptului Secrétan, conchidem, că: Scopul educațiunii, după pedagogia solidarității, este de a forma din copiii de azi oameni capabili, spre a lucra ca niște elemente libere ale unui tot, sau mai propriu: Educațiunea are de scop de a forma niște inși sau niște personalități stăpâne pe sine și având conștiință, că aparțin unei colectivități.

Potrivit acestui scop, pedagogia solidarității reclamă o dezvoltare mai întinsă a individului, adică a personalității copilului, într'o »școală nouă«.

Modelul acestei nouă educațiuni, atât de bogată în promisiuni, ne este venit din Anglia,

unde în 1889 D-rul Cecil Reddie fundă la Abbotsholme noua sa școală, în care și propuse a realiză »reunirea logicei Germanilor cu darul de observațiune, puterea de voință și cu spiritul practic al Englezilor pe deoparte; iar pe de alta, cu imaginațiunea creatoare și cu gustul Francezilor«.

Lucrarea D-rului Reddie găsi imitatori mai întâiu tot în Anglia, la Bedales, unde se înființă a doua școală; apoi cu Demolins această nouă școală puse piciorul pe pământul Franței și se instală aproape de Verneuil, cunoscută sub numele »l'École des Roches«. Germania la rândul nu se lasă mai pe jos; aci în 1891, Dr. Lietz, fost elev al seminarului pedagogic din Iena, deschise institutul său din Ilseburg, în Hartz și după 3 ani se fundă un altul la Haubinda, apoi la Biberstein aproape de Fulda, la Laubegast în Saxonia, la Stolpe între Postdam și Berlin și în fine la Gaienhofen în marele ducat de Baden; iar în Franța la Liancourt în departamentul Oise, la Clères aproape de Rouen, la Estérel aproape de Cannes, la Jarnious pe Saona și în fine la Chalais în Sud-Estul Franței, cunoscută sub numele de »L'École d'Aquitaine«, care e dirijată de Ernest Contou și una în Elveția, la Glariseg în cantonul Turgovia.

Prin urmare avem astăzi 15 institute de educațiune nouă, în toată Europa, adică: 6 în Franța, 6 în Germania, — 4 de băeți și 2 de fete, — 2 în Anglia și una în Elveția.

Toate aceste școli sunt în plină prosperitate.

Stefan Kiritzescu.

Chemarea preotului. *)

Precum genul omenesc prin propria sa putere n'a putut să se mântuiască de păcatul strămoșesc și de vina păcatului, așa n'a putut el prin propria-i putere să se mântuiască nici de urmările acelu păcat. Urmările păcatului strămoșesc au fost: întunecimea minții, neștiința și rătăcirile religioase, pentru că puterile intelectuale ale omului nu se puteau urca la adevărata cunoștința a lui Dzeu și a adevărilor muântuitoare. A fost lipsă dar de o putere, care să ajute genului omenesc pentru a se mântui, și aceea putere a și venit în persoana lui Iisus Hristos, Fiul lui Dzeu. Cu ajutorul aceste puteri, legătura, care a existat între Dzeu și om, iarăși a fost restabilită, căci El, Fiul a suferit pentru genul omenesc. Hristos, Fiul lui Dzeu a mântuit așadar genul omenesc precum de păcat așa și de urmările păcatului. — El în decurs de 3 ani a învățat prin cuvinte și fapte toate acele adevăruri, cari sunt de trebuință pentru a putea renoi legătura cea primi-

*) Disertațiune cetită la serbarea dela Trei Ierachi, la ședința festivă a societății de lectură a elevilor institutului pedagogic-teologic din Arad.

*) Charles Secrétan, Le principe de la morale, p. 139.

tivă între om și Dumnezeu — El a fost luminătorul celor, ce ședeau în întunec și în nădădă morții, lumină spre descoperirea adevărilor, care a risipit întunecul.

Această activitate a Mt. Hristos, care se numește misiunea lui profetică sau învățătoarească, n'a fost numai o lucrare secundară, ci principală, pentru că El ori unde mergea, ori unde ajungia, ori cu cine vorbea, materialul convorbirii sale a fost învățătura despre lucruri religioase, pentru aceea se și numește El în s. Scriptură, „Rabbi“ sau „Învățător“.

Cu această activitate a început Mânt. Hristos opera mântuirii și cu sacrificarea sa pe cruce a împlinit-o, satisfăcând astfel chemării sale ca învățător și ca preot. — Dar El este nu numai învățător și preot ci și împărat, căci a întemeiat pe pământ împărăția lui Dumnezeu, biserica, al cărei cap este,

Trei misiuni a împlinit Mânt. Hristos pe pământ lăsând ca exercitarea acestor misiuni să se continue și după Înălțarea sa la cer. Însuși a dispus prin cuvintele rostite apostolilor săi, zicând: „Datu-mi s'a toată puterea în cer și pe pământ; drept aceea mergând învățați toate neamurile, botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al s. Duh. (Matei 28. 18. 19.)

Această dispozițiune, această poruncă a Mântuitorului, de a învăța popoarele în scopul mântuirii, au împlinit-o după dânsul numaidecât apostolii, iar după aceștia de atunci, până în ziua de astăzi următorii lor, păstorii și învățătorii bisericii.

Preoților, păstorilor sufletești le-a impus așadar Mânt. Hristos, ca să nu înceteze cu exercitarea acestor misiuni; le a impus, ca chemare, ca datorință sfântă, de a învăța pe oameni, a servi ca mijlocitori între Dumnezeu și om, apoi a săvârși s. Taine, a se ruga pentru oameni și a se îngriji de ei și de bunătața lor.

Datorința cea dintâi a preotului este așadar a învăța poporul. A învăța poporul însă nu este numai cea mai mare și necondiționată datorință a preotului, ci este și cea dintâi, despre ce ne convingem din cuvintele Mânt. Hristos, care a dat poruncă apostolilor săi, de a boteza și învăța și încă mai înainte a învăța și apoi a boteza. (Mat. 28. 18. 19.) Datorința de a învăța o arată și ap. Pavel, când suspinând esclamă: „Amar mie de nu voi binevesti, căci datorința mă silește.“ (I. cor. 9. 19.)

În urma acestor dispozițiuni preotul se privească, să considere misiunea învățătoarească de sfântă datorință așa împreună cu scopul ei, întru propunerea adevărilor, descoperite de Dumnezeu spre mântuirea oamenilor, așa ca toți să le poată cunoaște și primi cu credință Dzeească și să și conformeze viața după ele. Se privească această datorință împreună cu „obiectul“ ei, care este întreaga doctrină descoperită de domnul nostru Iisus Hristos și propusă de biserică, căci zice evangelistul Mateiu: „Învățând pe dânsii să păzească toate câte v'am poruncit“. (28. v. 20.)

Mijlocul cu ajutorul căruia preotul poate să-și împlinească această datorință sfântă este acela, de

care s'a folosit chiar și Hristos, și care mijloc a fost vestirea evangheliei la toată lumea, și în tot locul. Urmand exemplul lui Iisus, preoții sunt datorii așa dar, să vestească cuvântul lui Dumnezeu, evanghelia dreptății în biserică și afară de biserică, în școală și afară de școală și ori unde vor merge, cu ori cine de vor vorbi, materialul convorbirii să fie adevăruri religioase, propagarea cuvântului lui Dumnezeu. S'a angajat fiecare de a duce aceasta la îndeplinire încă atunci, când a primit s. hirotonire, deci nu-i lipsește altă, decât să împlinească aceea, pentru-ce s'a angajat!

În biserică își va împlini preotul această datorință prin aceea, că de pe a-nvon va predica credincioșilor săi, cuvântul lui Dumnezeu, va sădi în inimile lor credința, iubirea, și speranța cea adevărată față de Dumnezeu, față de Creatorul, Susținătorul și Îngrijitorul cel bun al neamului omenesc, iar în școală prin aceea, căși va crește popor religios, iubitor de Dumnezeu și biserică și împlinitor a poruncii, iubitori de oameni, la ce poate ajunge prin conștiințioasa catehizare

Dar nu este destul, ca preotul să învețe pe credincioșii săi numai cu cuvântul, ci și cu fapta, căci voind să fie ascultată și învățătura lui și urmată din partea credincioșilor, trebuie, ca să ducă o viață potrivită învățăturii evanghelicești și a se arăta pe sine exemplu viu sfintei viețuiri, cu atât mai vârtos, că aceasta o dispune și s. Scriptură, prin cuvintele ap. Pavel, care zice: „Episcopul trebuie să fie fără prihană, ca un îngrijitor al lui Dumnezeu, nesumeț, nemânos, nebețiv, nebătăuș, nedoritor de câștig neonest, ci iubitor de străini, iubitor de bine, treaz, drept, sfânt, înfrânt“ (Tit. I. 78). Și dacă aceasta este impusă episcopului, atunci e impusă și preotului, fiind preotul nu alt ceva decât locțiitorul episcopului.

Nu mai rămâne acum loc de îndoială despre cea mai dintâi și mai de căpetenie datorință a preoților și în legătură cu acestea să nu uităm nici cuvintele de paznic ale prorocului Ieremia, care zice: „Preoții n'au zis unde este Dumnezeu, și cei ce se țineau de lege nu m'au știut și păstorii au făcut fără de lege asupra mea“. (2. 8)

A doua datorință a preotului se cuprinde în misiunea sa preotească.

Însuși Domnul legiuind în biserică sa cea veche rânduiala siujbei, a pus spre acest scop bărbați, anume, pe Aaron și pe Leviți și le-a dat lor poruncă a se ruga zicând: „Și va fi aceasta voaună (preoților) lege vecinică, ca să vă rugați pentru fiii lui Izrail și pentru toate păcatele lor“. (Lev. 16. v. 34) Iar într'alt loc: „Și se va ruga preotul pentru adunarea fiilor lui Izrail și se va ierta lor.“ (Numerii 15. 26.)

În legea nouă, măcar că tuturor fără deosebire a dat Domnul poruncă de a se ruga, pe cei cu chemare preotească însă, ca rânduiți spre slujba aceasta i-a îndatorit în mod îndoit, precum aflăm aceasta la ap. Pavel, (în ep. sa c. Evrei 5. 3.) Mânt. Hristos poruncește învățăceilor săi înainte de pătimirea sa, de a

se rugă, când zice: „Ce dormiți, sculați-vă și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită“. (Luca 22. 46).

Dovada cea mai eclatantă însă, în urma căreia de misiunea preoțească a preotului se ține rugăciunea pentru toți oamenii, se enarează în cuvintele ap. Pavel adresate către Timoteiu, episcopul Efezului, precum și fiește-cărui preot, când zice: „Fiule Timoteiu, rogu-te mai înainte de toate să faci rugăciuni, cereri și mulțămiri pentru toți oamenii, pentru împăratul și pentru toți cei ce sunt în stăpânire“. (I. Tim. 0. 1. 2.) Conform acestora, datori sunt dar preoții, ca să facă rugăciuni pentru credincioși în biserică și afară de biserică, și la toate ocaziunile. În rugăciunile lor să premărească pe Dzeu, să ceară bunătatea și ajutorul lui Dzeu, precum și revărsarea tuturor darurilor asupra omenimei. Ca preot sevrășește cu deplină conștientozitate și acurateță sfintele Taine, precum și toate funcțiunile, cari sunt spre preamărirea lui Dzeu, apoi spre binele și fericirea credincioșilor săi.

Al treilea cerc de activitate a preotului este chemarea sa cea împărătească, numită misiune pastorală.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos întemeind pe pământ împărăția lui Dzeu, adică biserica, i-a dat și legi prin cari să se guverneze ea, și la a căror observare sunt obligați toți membrii ei. Aceste legi Mânt. Hristos le-a dat în mâna preoților, ca în înțelesul lor să guverneze biserica cea întemeiată de dânsul. Aceasta misiune învoală în sine următoarele momente: Preotul ca guvernator are să poarte grije pentru cei bolnavi și săraci, pentru creșterea și conducerea comunei sale, pentru bună starea religioasă-morală și materială a încrezuților săi, conducându-i, mângâindu-i și povățuindu-i pe toți. Lui se cuvine supravegherea asupra bisericii, a școlii și altor institute bisericesti.

Ca aceasta misiune să fie însă executată în spiritul adevărat și după prescripțiile Mant. Hristos, trebuie să fie însoțită de unele condițiuni, fără de cari preotul nu poate fi păstor bun. Aceste condițiuni, cari trebuie să le întrunească păstorul de suflete sunt: datorința de a iubi comuna și în fine datorința de a-și cunoaște comuna.

Toți preoții, cărora le este încredințată preoția, sunt strict obligați a fi totdeauna prezenți în comuna lor, și aceasta cu tot dreptul, căci păstorul de suflete nu numai atunci își va împlini chemarea sa de păstor, dacă nu-și va părăsi turma — asemenea năimitului — ci în tot momentul și la ori-ce ocaziune fie moment de bucurie, fie nenorocire, el nici când nu va absentă, ci pururea va fi în fruntea turmei sale.

Precum păstorul de suflete este dator a fi prezent în comuna sa, ca păstoria lui să aibă efectul dorit, tocmai așa se cere dela el, ca să-și și iubească comuna, în urma căreia îndatoriri preotul totdeauna să fie gata de a-și pune toate ostenețele sale, ba chiar și viața sa pentru binele comunei. Păstorul de suflete își va manifesta iubirea față de credincioșii sei prin aceea, că amăsurat puterilor sale va suporta grija pentru binele temporal și spiritual al parohienilor săi,

amăsurat puterilor sale le va câștiga liniște sufletească și tot ce poate fi spre mângărirea și îndestulirea lor.

A treia condițiune, care trebuie să o întrunească păstorul cel bun de suflete este cunoașterea comunei sale, în urma căreia el trebuie să își dea seamă de facultățile spirituale ale poporenii săi, cultura lor religioasă-morală, starea lor materială, abuzurile, cari domnesc în comună, precum și izvoarele nemoralității. Trebuie să cunoască pe cei buni și pe cei răi, pe stăpâni și servitori deasemenea, ca astfel să știe trată pe fiecare după trebuință și cuviință. „Numai împlinind aceste condițiuni se va numi „păstor bun“, la din contră e „năimit“ Ca ocaziune pentru a cunoaște preotul comuna sa, poporenia sei, îi stau la dispoziție diferite mijloace. Astfel cercetând școala dese-ori, din purtarea copiilor va putea cunoaște unele referințe casnice ale părinților, prin cercetarea bolnavilor se poate ușor convinge despre spiritul, care domnește în familie, prin conversațiunea ocazională cu poporenia săi și în fine prin cercetarea privată a singuriților membrii din parohie, prinde pulsul parohiei sale.

Chemarea preoțească se reduce așadar la cele trei misiuni principale, adică la cea învățătorească, la cea preoțească și la cea împărătească. Ca învățător el este știutorul cuvântului lui Dzeu, el este lumina, care trebuie să lumineze tuturor. Ca preot el este mijlocitor între Dzeu și om, iar ca conducător el este păstorul cel bun, care pururea conduce turma sa tot unde e bine, și căruia îi urmează turma, căci cunoaște glasul lui.

Și toate aceste trei misiuni se reduc la apostolie. Puterea bisericii e partea cea spirituală, purtarea toiagului, creștinătății, credința viie, cuvântul, adică adevărată apostolie. Apostolia îndeamnă pe preot să meargă între popor, să-l învețe, să-l lumineze, să-i slugiască, și să-l conducă pe calea adevărului. Apostolia este fondul creștinătății, căci numai prin aceasta va putea deschide preotul inimile credincioșilor. Fără adevărată apostolie nimic nu se poate, căci unde nu-i apostolie, acolo și biserica se distruge. Ca însă biserica să nu se distrugă, ei să se întărească preotul să privegheze neconținut, ca lumina să lumineze și cu crucea în frunte să conducă biserica și poporul lui încrezut în calea cea adevărată, în calea binelui, acolo unde este pace, deplină mângâiere și fericire.

Petru Marșeu
teol. c. III

Aviz.

Partea cea mai mare a datorărilor nostri, fie că sunt datori pentru calendarele diecezane, fie pentru abanamentul la foaia, „Biserica și Școala“ și pentru alte diverse, neachitând nici până cu ziua de azi datoria ce o au la noi, și pe aceasta cale din nou sunt rugați, să grăbească cu achitarea acelor datorii, — la din contră, vor

fi siliți a recurge la luarea măsurilor necesare pentru încassarea pretenziunilor noastre.

Administrația tipografiei diecezane
Arad
str. Bathányi nr. 2.

Aducem la cunoștința publicului că **Administrația Tipografiei diecezane și redacțiunea revistei oficiale „Biserica și Școala“** s'a mutat în localul din Str. Bathányi Nr. 2, alături cu localul Consistorului diecezan.

În noul local spațios și mult mai corăspunzător s'a instalat mașină cu motor și tot felul de aparate moderne, pentru a se putea face lucrări artistice din domeniul artei tipografice.

Nu mai puțin s'a îngrijit pentru arangearea sistematică a depositului și serviciului publicului nostru.

CRONICA.

Consistor plenar. Mercuri s'a întrunit la reședința episcopoească consistorul plenar, sub presiul P. S. Sale D-lui Episcop diecezan. Sau desbătut mai multe chestiuni importante.

S'au făcut dispozițiuni pentru alegerea deputaților la sinodul eparhial și s'au stabilit termenele pentru aceste alegeri; anume, 26 Februarie v. se vor convoca sinoadele electorale în parohii; în 2/15 Martie se vor face alegerile deputaților din cler; în 5/18 Martie ale mirenilor, în comunele cari au preoți locali și în 12/25 Martie în comunele administrate. Scruțiunile alegerilor pentru deputații mireni se vor face în ziua de 19 Martie v. a. c.

S'a raportat despre activitatea sinoadelor protopopești, în protopopiatele Lipova, Timișoara și Șiria. De administrator al tractului Boroșineu, până la îndeplinire, a fost numit P. on. D. Mihai Lucața, protopopul Șiriei. Apoi s'au făcut dispoziții pentru îndeplinirea scaunului vacant protopopesesc.

Prezenți au fost dintre membrii consistorului plenar M. on. d. d. George Feier, Ioan Damsa, G. Purcariu, Aurel Petrovici, Aug. Boțoc Tr. Mager, P. Truța, I. Russu, R. Ciorogariu, G. Popovici, Em. Ungurean, Gh. Serb, Tr. Vătan, Dim. Muscan, S. Raicu și Dr. N. Oncu.

Examenul de evalueațiune preotească pentru candidații la preoție din dieceza aradană s'a început Luni în 19 n. l. c., și s'a sfârșit în 21 n. l. c. Au fost declarați de evalueați următorii: N. Mihulin, I. Coroi, Crainic, P. Cipău, V. Faur, S. Filip, M. Grecu, P. Hărduț, D. Hașaș, T. Mihailovici, T. Roxin, C. Stefan, T. Vulpe.

† **Flora Dr. Rozvány** soția avocatului dl Dr. Eugen Rozvány, fiică a dlui notar public I. Beleş din Arad, a răposat în Domnul Marți, la 20 l. c., după grele suferințe, în vârsta cea mai frumoasă, împodobi-toare cu toate darurile vieții. O plâng nemângăiații membrii ai familiei și număroase rudeni și toți cei ce au cunoscut-o.

Din partea familiei primim următorul necrolog: Subscriși, cu inima înfrântă de durere, anunță încetarea din viață a iubitei lor soție, fiică, soră și cumnată **Flora Dr. Rozvány născ. Beleş**, întâmplată după un morb îndelungat și plin de suferințe, în al 19-lea an al etății și al 3-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte, se vor binecuvânta după rital sf-tei biserici gr.-or. rom. în 21 l. c. la orele 2¹/₂ d. m. în casa Andrassy-tér Nr. 23—24 și de aci se vor transporta pentru eterna lor așezare în grădina familiară din cimiterul de sus din Arad. — Fie-i țărâna ușoară și memoria eternă! Arad, le 20 Februarie 1906. Dr. Eugen Rozvány, ca soț; Ioan Beleş și soția Aurelia Rác, ca părinți; Văd. Maria Rozvány n. Illovici, ca soacră; Dr. Eugen Beleş, Felicia Dr. Rozvány n. Beleş și Aurel Beleş, ca frați și soră.

Regularea fundațiilor. „Unirea“ din Blaj într'un număr recent se ocupă de o ordonanță ce ar fi pregătit actualul ministru al cultelor și instrucțiunei publice, pentru o nouă regulare a fundațiilor. Dăm după „Unirea“, câțiva paragrafi din numitul ordin:

„§ 3, alin. 3 zice: Sub fudațiune strâns bisericescă nu se înțelege nici fundațiune destinată a servi spre promovarea instituțiunei, nici fundațiune făcută spre scopuri de binefacere și peste tot nici un fel de fundațiune care trece peste cercul vieții bisericesti a credincioșilor... § 27. Bisericile între marginile de inspecțiune a statului și bisericile trase prin legea aceasta — statoresc ele insele modalitatea administrării acelor fundațiuni, cari sunt încredințate lor... § 32. Ministrul concernent poate schimba scopul fundațiunei, dacă acela se împotrivește intereselor statului.. sau dacă în urma schimbării împrejurărilor, scopul defipt de fundator nu mai corăspunde intențiunei lui... § 34. Ministrul, de al cărul rezort se ține scopul fundațiunei, dacă împrejurările schimbate o cer aceasta, poate schimba aplicarea venitelor fundațiunei“.

Luminarea sateanului și starea învățătorilor lui, e titlul unei broșuri, care cuprinde o conferență rostită la congresul învățătoresc ținut la Galați (România) în Decemvrie 1905, de dl Mihai Timuș, învățător în Roșiori-Ilfov.

Broșura cuprinde juste observațiuni și indicațiuni folositoare, nelipsindu-i câteva comparațiuni, relative la procentuația știutorilor și neștiutorilor de carte, și la salarizarea învățătorilor, la diferite neamuri și în diferite țări.

Regimentul micului prinț. Intre serbările plănuite din incidentul împlinirii a 40 ani de domnie a regelui român Carol s'a pus un punct nou, care va fi fără indoială privescerea cea mai frumoasă a publicului. Anume în 10 Maiu fiul de 13 ani al moștenitorului de tron, prințul Carol, va conduce înaintea regelui un regiment. Il vor alcătui numai băieți, între cari cel mai vârstnic va fi de 14 ani. Ideea cu regimentul de copii e a prefectului de Ilfov, și chiar prevederea cu îmbrăcămintea războinică o va face jude-

țul acesta, în care e și capitala țării, București. Regimentul va consta din 12 companii, și-l va conduce de-a călare micul principe. Lui îi va urma o muzică a micuților, cu dirigentul cel de 13 ani, și apoi oștirea băeților în uniformă, cu săbii și cu puști. Ideea a plăcut și regelui, care a dat ordin să se facă tot ce se va putea, ca planul fermecător de frumos să răsunască cât mai bine.

† **Patriarhul din Antiohia Meletios**, a răposat la 28 Ianuarie. După moartea patriarhului s'a încins o discuție aprinsă între Arabii ortodoksi și Grecii mai puțini la număr. Cei dintâi vreau naționalizarea patriarhatului, iar Grecii vreau să-i păstreze și pe viitor caracterul grecesc. Ceilalți trei patriarhi, — cari n'au voit să recunoască pe răposatul, cred, că orice mitropolit din patriarhatul lor poate fi ales. Să prevăd lupte mari.

Analele Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale gr.-or., din dieceza Caransebeșului, Nr. 3 din anul soc. 905/6, cuprinde, pe lângă partea oficioasă și informațiuni, mai multe articole din domeniul metodicei.

Dar pentru biserică. *Anisie Faur m. Dușe* a dăruit pentru sf. biserică din Hârsăști un antimis în preț de 10 coroane. Dumnezeu să-i răsplătească jertfa.

Școalele din Macedonia la expoziția națională. Număroase școli românești din Macedonia au intervenit pe lângă ministerul României de instrucție cu rugămintea de a hotărî participarea lor la expoziția națională. Ministerul a aprobat cererea și a însărcinat pe un șef de birou dela minister, să întocmească un raport care va fi trimis școalelor din Macedonia. Prin acest raport se va arăta modul de participare la expoziție a școalelor din Macedonia.

A apărut și se află de vânzare la tipografia diecezană în Arad, și la toate librăriile din țară cu prețul de 40 fil. ABC-dar pentru clasa I. de Iosif Moldovan și consoții. Ediția V. prelucrată după cerințele ortografiei Academiei Române.

Carte de cetire pentru clasele 3 și 4 ale școlii populare de Iuliu Vuia Aprobata cu decisiul Ven. Consistor aradan dela 13/26 August 1905 Nr. 3500. Prețul 50 fileri.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroh din **Brusturi**, protopresviteratul Peștesului, comitatul Bihor, prin aceasta se escrie concurs nou, cu termen de alegere pe ziua de **12/25 Martie 1906**.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: 1. Cvarțir cu două chilio, culină, supraedificatele trebuitoare o grădină de aproape 400□. 2. Extravilanul de cl. I parte arător, parte fanaț, de tot 14 jugh. cat. 3. Dela 100 numere de case, parohienii, cari au boi și plug, o jumătate de zi lucru cu plugul, iar dela cei săraci, earăș o jumătate zi de lucru cu mâna. Viptul este îndatorat a-l da preotul. 4. Șolele îndatinate. 5. Intregirea dela stat, conform evaluei fitorului preot.

Concurenții, până cu opt zile înainte de alegere se vor prezenta în sfânta biserică din Brusturi, pentru a-și dovedi aptitudinile în slujba dumnezească, oratorie, cant și tipic.

Alesului i-se pune în prospect facerea unei case parohiale noi.

Concursele, ajustate conform normelor în vigoare. adresate comitetului parohial din Brusturi, să se înainteze subscrisului, în Birtin u. p. Rév, până la 5/18 Martie, 1906

Comitetul parohial din Brusturi, din ședința ținută la 13/26 Ianuarie 1906.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu* pprezv.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala confesională gr.-or. română din com. Petriș (comit. Arad pprezvit. M.-Radna), cu aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: a) în bani gata 700 cor., b) în natură 24 metri de lemne din care este a se încălzi și sala de învățământ; c) dela înmormântări cu liturgie unde va fi poftit 2 cor., fără liturgie 1 cor.; d) locuință cu 2 încăperi, staul pentru vite și grădină de legume.

Dela recurenți se pretind următoarele documente: 1. Extras de botez. 2. Testimonii despre absolvirea cursurilor pedagogice și de evalueare învățătorescă. 3. Atestat despre serviciul neîntrerupt de mai înainte. 4. Declarațiune, că pe baza serviciului de când își formează pretenziune la cvincevenale.

Alesul va avea să instrueze elevii în cântările rituale și să conducă în biserică cantoratul, precum și a purta toate agendele scripturistice referitoare la speșele culturale fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați, a se prezenta la s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, cei cu capabilitate de a conduce corul vor fi preferiți, ear recursele ajustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial din Petriș, a le subșterne în timpul legal P. O. D. protoprezviter tractual și inspector școlar Procopie Givulescu în M. Radna.

Petriș, din ședința comitetului parohial ținută la 12/25 Ianuarie 1906.

Iosif Cimponeriu
președ. com. par.

Simeon Chinz
not. com. par.

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu* prezv. insp. școl.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă din **Almaș** se escrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Usufructul unui intravilan, și a 23 jugh. cat. pământ extravilan. 2. Birul preoțesc (dela 1 casă una măs. cucuruz sfârmat, ear unde sunt 2 case pe un intravilan, câte 1/2 măsură). 3. Ștolele îndatinate, anume dela înmormântări mici (1-7 ani) câte 2 cor. 40 fil., prohodul mare dela cei săraci câte 6 cor., dela cei mai în stare 10 cor., ear cu liturgie și cu stâlpi 16 cor., pentru botez 1 cor., 20 fil., dela cununii 6 cor. cu estrase cu tot, pentru estrase pri-

vate 3 cor. 4. Intregirea dela stat, conform evaluației celui ales.

De cvartir se va îngriji alesul și tot acela va suporta toate dările publice, după sesia sa.

Se notează, că birul, pentru 1 3 Nri de case, se solvește din fondul de bucate, ear restul se încasează dela credincioșii din parohie.

Birul și toate venitele ștolare după servicii se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în — și afară de biserică a se săvârși, prin ambii preoți în întreaga comună, alternative, după rândul săptămânei.

Reflecții sunt poftiți ca recuzele lor ajustate conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le substearnă în termenul indicat la oficiul protoprezviteral gr. or. rom. din Buttyin, com. Arad, având a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Almaș, ținută la 15/23 Ianuarie 1906.

Alexandru Nica
par. preș. com. par.

Ioan Iancin
inv. not. com. par.

In conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

— □ —

3 3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei **Măneasa**, se escrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în foaia oficioasă.

Venitele sunt: a). usufructul a 3 jugh. fânaț, b) birul constător din 2 cor. dela circa 100 numere de case, c) stolele îndatinat, d) întregirea dela stat conform evaluației celui ales.

Casă parohială nu este, dările le va suporta cel ales.

Reflecții sunt poftiți a-și naintă recursul ajustat conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial, în termenul fixat, la oficiul pprese gr. or. rom. din Buttyin com. Arad, având a se prezenta în s. biserică în careva Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Măneasa, ținută la 10/23 Ianuarie 1906.

In conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

— □ —

3—3

Cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți — clasele inferioare din **Taut**.

Emolumentele sunt: a) 600 cor. bani, b) pentru conferință 10 cor., c) scripturistica 10 cor., d) lemne pentru școală și învățator 3¹/₂ stângeni, e) cvartir liber și grădină (școlița), f) dela nmormântări unde va fi poftit 1 cor., ear cu liturgie 2 cor.

Cvinevena'l parohia nu'l asigură, ci va fi a se cere dela stat.

Reflecții au a-și nainta petitul ajustat cu dozele prescise și adresate comitetului parohial din Taut, la oficiul pprese din Buttyin com. Arad, în termenul fixat, având a se prezenta în acest termen, în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial

In conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

— □ —

3—3

Cancelaria arhitectului român

Ioan Niga

ARAD, Strada József főherceg-út Nr. 1.

(lângă „Victoria“).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm înosebi dlor parohi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuit.

47—52

„Janus“

„institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,

este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“

pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea căroră accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii eține. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.
Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. \$ Avera institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.

Lerchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422).

(4)